

NASADZIĆ (47) *vb pf*

Pierwsze a jasne; w imp -sã-; w pozostałych formach: -sa- (40), -sã- (5); -sã- BierEz, BudNT (2); -sa- : -sã- RejPos (2:1), BudBib (4:1).

inf nasadzić (5). ◇ fut 1 sg nasadzę (1). ◇ 2 sg nasadzisz (3). ◇ 3 sg nasadzi (4). ◇ 3 pl nasadzą (2). ◇ praet 1 sg m nasadziłem (3). ◇ 2 sg m -ś nasadził (4). ◇ 3 sg m nasadził (13). f jest nasadziła (1) LibMal. ◇ 3 pl m pers nasadzili (5). ◇ plusq 3 sg m był nasadził (2). ◇ con 2 sg m byś nasadził (1). ◇ 3 pl m pers by nasadzili (1). ◇ imp 2 sg nasádz (1). ◇ part praet act nasadziwszy (1).

Sł stp notuje, Cn s.v. przysiewam, Linde XVI – XVIII w.

1. Zasadzić (o roślinach); plantare PolAnt; pastinare Vulg; asserere Cn (13) :

nasadzić co (1): Noe począł ípráwować ziemię/ y náładził winną máćicę. BibRadz Gen 9/20.

Przen (3) : Bo á kto íeft Páweł? A kto Apolles? íludzy przez ktoreście ywierzyli/ Y káždemu íáko Bog dał/ Ía náładziłem? Apollos pokropił: ále Bog wzrościł. BudNT 1.Cor 3/6[5].

nasadzić co (1): BudBib Ier 45/4 cf W przeciwstawieniu.

W przeciwstawieniu: »nasadzić ... wrywać« (1): Ták mowi Iehowá. Oto co zbudowałem ía/ rozwalam/ á co náładziłem wrywam BudBib Ier 45/4.

W porównaniu (1): náładziłem cię/ (íáko) wino wyborne/ [...] a íáko żeś mi fię odmieniła wplónki winá obcego? BudBib Ier 2/21.

a. Założyć sad, ogród; plantare PolAnt, Vulg [co] (9) : náładził gáie poświęcone BudBib 2.Par 33/3.

Zwoty: [»nasadzić sady wszelakich drzew, w sadach drzewa«: náładziłem íe [sady] wífelákich drzew [consevi ea cuncti generis arboribus] Leop Eccle 2/5 (Linde); Náczyniłem íobie íádow y ogrodow/ náładziłem też vnich drzewá wízelákiego owocu [et plantavi in eis omnis fructus] BudBib Eccle 2/5 (Linde).]

»nasadzić winnicę (a. winnice)« = plantare vineam PolAnn, Vulg [szyk zmienny] (7): náładziłz winnicę a nie będziélf íey zbierał. BibRadz Deut 28/30, Matth 21/33; BudBib Soph 1/13; BudNT Mar 12/1; WujNT Matth 21/33, Mar 12/1, Luc 20/9.

Przen (1) :

Zwrot: »winnicę nasadzić« (1): Ach tá Winnicá potym ciernia námnożyła/ [...] záśięś mną náładził/ krwią Syná íwego Iezu Kryftá polał y poświęcił ArtKanc I16v.

2. Zasadzić wiele roślin (z subiektywnym odczuciem wielości); plantare PolAnt; vestire Cn [czego (pl a. sg rzeczownika bezpostaciowego)] (7) : Obaczył Noe moc tych íągód/ nakopał ich y náładził domá BielKron 6; RejZwierc 107v; Y náładził (Abráhám) drzewia w Beerśzewie BudBib Gen 21/33[34]; GostGosp 122, 128.

W charakterystycznych połączeniach: nasadzić drzewia, maluneczkw, ogoreczkw, rożej; nasadzić doma.

Zwrot: »nasadzić na nasienie« (1): A tego wízytkiego záś náładzić ná náśienie ku íwey potrzebie. GostGosp 122.

Przen (1) :

Szereg:»nasadzić a naszczepić« (1): rodziczy tháki owoc s íynow íwoich zbierác muńzą/ íákiego íwym zbytniem dozwalánim ím íwey woley náładzili á nászczepili. RejPosWstaw [414].

a. *Założyć wiele sadów, ogrodów [czego] (1)* : náfádzą winnic [*plantabunt vineas*] *BibRadz Is 65/21*.

3. *Umieścić [w tym: kogo, co (11)] (14)* :

nasadzić gdzie (1): [*cesarz*] náfádził łtraż v bron *BielKron 208*.

Przen (3) :

a) *Skierować, użyć (2)* :

nasadzić na kogo (1): náfádzili námię łwiáfdectwá fáłłfywe *RejPs 39v*.

nasadzić przeciwko komu (1): Ian ś. ty łłowá náfádził przeciwko tym/ ktorzy człówieká onego/ [...] przeli być Chriřtuřem *NiemObr 162*.

b) *O figurze szachowej (1)* : Y iuż był Popu práwego náfádził *KochSz Bv*.

a. *O obsadzaniu funkcji lub urzędów, o powierzaniu obowiązków (5)* : łłżby kořcielne odmienili/ náfádziłwy káplánów żonátých *BielKron 201v*.

nasadzić na co (3): Bo to i tam może iřć/ gđzie kto rořkazowaniá niemá/ gdy kto na to pewné ludzię na ładzi *MurzNT 166 marg; RejWiz 116v*; tyř go [*Nabuchodonozora*] náfádził ná pomřtę [*ad iudieium posuisti eum*] *BibRadz Hab 1/12*.

Ze zdaniem celowym (1): A człówieká nędznego ná tho był náfádził/ Aby ony puřtynie im záfię ołádził. *RejWiz 116v*.

Zwrot: »nasadzić na miejsce [czyje]« (1): Iż gdy iuż zá złóřci á zá nieřpráwiđliwořci będe miał wolá odmienić páńřtwo [...] wymę z niego mocnego/ mąđrego/ poráđnego/ prawđziwego/ łpráwiđliwego/ [...] á ludzi nikczemnych náfádzę ná mieyřcá ná ich *RejZwierc 40v*.

b. *Posadzić samię ptactwa na jajkach; subicere, supponere Mącz, Cn; incubare Cn (4)* :

Zwrot: »nasadzić na jajkach, na jajca« (2:1): Ova gallinis supponere, [...] náfádzić ná yáycách. *Mącz 312a, 163a*; gdy gęři náfádziłz Ná iáyćá *CiekPotr 42*.

a. *Podłożyć jaj a (o kurze) (1)* :

Zwrot: »jajec pod kokosz nasadzić« (1): Káczek kędy niemářz/ ták ich nábywáć: iáiec dořtác/ álbo nákupić/ pod kokofz náfádzić/ tedy łie to wylęże *GostGosp 112*.

c. *Zwrot*: »siekię nasadzić [= osadzić na stylisku]« (1) : Łás [...] Człówiekowi toporzyřko dał: On więć siekię náfádził/ A wiele łálá pogłádził. *BierEz Rv*.

4. *Umieścić wiele (z subiektywnym odczuciem wielości); przen: o słowach w tekście [czego (pl)] (1)* : łłow łzkárádych ni s tego/ ni z owego náfádzi *GórnDworz N2v*.

5. *Przygotować zasadzkę [kogo, co na kogo] (2)* : *RejPs 140*; gdi pany łłowyeczka Ianuřcha o gardlo prziprawicz chcizala spoznanya do łłowcza przęřř Cařperka chłopcza yeřth gi wiwabila Anyzli przyachall onego pořpolu y zbabimořthem nan yeřth náłfadzila *LibMal 1551/166*.

6. *Starać się usilnie, nastawić się (przeważnie w złych zamiarach) [w tym: na co (5)] (7)* :

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: na to (1); aby; iż] (2): náfádzili řłalone myřli łwe áby kuřili moźnořci iego *RejPs 115; RejPos 233*.

Zwroty: »nasadzić myřł (a. myřli), umyřł« [w tym: na co (2), na czym (1)] [szyk zmienny] (5:1): *RejPs 115*; rozwięż okołó łiebie vporne myřli łwoie/ kthoreř náfádził ná łkázę bliźniego *RejPos 71*; iuż náfádzi ná co złę^g vmyřł y łpráwy łwoie *RejPos 172v, 233; WerGořc 203; ArtKanc K15v*.

»nasadzić serce [na co]« (1): łerce náfádził z vporę ná łzkodę. *RejWiz 130v*.

7. *Zesłać* [co] (2) : Kiedy więc Pan zá grzechy nędzną zyemię karze. Iż ty znáki náfádzi/ co to okázuią *RejWiz* 152.

nasadzić na co (1): Rącz [...] plagi miłóściwie zgoić/ ktoreś náfádził thu ná náfze złości *ArtKanc* R16v.

8. *Zwrot*: »stawki [czym] nasadzić« = *zarybić* (1) : A Stawki znowu ná Piąthniki Kárpięty náfádz. *Strum* P2v.

Synonim: 7. *zesłać*.

Formacje współrdzenne cf *SADZIĆ*.

Cf **NASADZENIE, NASADZONY**

DJ